

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 1

1. Atasözlerinin dile yansımış değerler olarak hangi atalardan ve kimlerden kaldığı, aradan yüzlerce ve binlerce yıl geçmiş olması dolayısıyla, bilinmemekte ise de şaşmaz yaşam tecrübelerinin imbikten süzölmüş birer değerler sistemi niteliği taşıması dolayısıyla, bunlardan her biri kural niteliğindeki söz kalıbı durumundadır. Bu söz kalıpları bizler için hem dilimizi süsleyen, ona berraklık kazandıran bir öğüt hem de günlük yaşamımızda her zaman yararlanabileceğimiz bir düstur niteliğindedir. Ak akçe kara gün içindir; akıl akıldan üstündür; bal bal demekle ağız tatlanmaz; baş ağır, kulak sağır gerek; can çıkmayınca huy çıkmaz; çalma elin kapısını, çalarlar kapını; çobansız koyunu kurt kapar; keskin sirke küpüne zarar; güvenme varlığa, düşersin darlığa; güneş balçıkla sıvanmaz vb. örnekler, artık onu kullananlar için birer hayat kuralı durumuna gelmiştir. Bunlar, atalarımız kanalıyla kamuya aktarılmış ortak değerlerdir.

Bu parçada atasözleriyle ilgili asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlığın hayat hikâyesinin bir özeti olarak kabul edilebileceği
- B) Sosyal hayatı düzenleyen ve toplumun geneline mal olan sözler olduğu
- C) Dile zenginlik katan bir işlevinin bulunduğu
- D) Her kültürde görülen ulusal bir değer olduğu
- E) İnsanlara yol gösterici ve öğüt verici yönünün dikkate alınması gerektiği
2. Her şey bir yana, şiire başlamayı teşvik eden bir üslup ve teknik vardır Bukowski şiirlerinde. Size şiir yazdırır. Beni şiire başlatan ilk ve tek yabancı simadır. Bir dönem oldukça etkiler sizi, sonra diğer bahçeleri keşfettikçe ve oralarından da meyve yedikçe bu simalar giderek artar. Hiç çekinmeden Bukowski şiirlerinde okuyanı etkileyen iki özelliği söylemek isterim: samimiyet ve hayal gücünden uzaklık. Bir yaşantı vardır onun şiirlerinde, süregelen ve etkisini yoğun biçimde hissettiren. Teknik kaygılar asla gütmaz ve son derece rahattır.

Bu parçadan Bukowski'nin şairliği ile ilgili,

- I. Gerçeklerden beslendiği
- II. Edebî yönden mükemmellik peşinde olmadığı
- III. Yeni başlayan şairler üzerinde etkili olduğu

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) Yalnız III.
- D) I ve II.   E) I, II ve III.

3. **Seyirci:**
(I) - - - -

Konuk:

– Dünyada insanlık 6 tane sanat dalı üzerine karar kılmış, UNESCO da bunu kabul etmiş. Bunlar; resim, tiyatro, müzik, edebiyat, mimarlık, dans. Geçmişten beri bunlara sanat deniyor. Fakat bunlar beceriye dayalı birer üründür. Mesela, bir tiyatro oyunu üstünkörü oynanıyorsa sanat mı yapılmış oluyor? Eğer 6 tane sanat dalı var dersanız diğer sanat dallarını yokmuş gibi görürsünüz. UNESCO 6 sanat dalına; sinemayı, fotoğrafçılığı ve sporu da ekledi. Yakında yemek pişirmeyi de ekleyebilir. Sanat, işini özenle yapabilme yeteneğidir aslında.

- Seyirci:**
(II) - - - -

Konuk:

– Bir kere tiyatro salonu az, sinema salonu daha çok ve daha çok sinema filmi var. Tiyatroya gitmek için biraz daha zahmet çekmeniz lazım. Sinemaya gitmek kolay. İkisinde de oyuncu, mekân ve senaryo var. Peki, biz neden tiyatroyu değil de sinemayı tercih ediyoruz? Çünkü kolayımıza geliyor. Aslında bu konuda bireyler, kendilerini geliştirmek ve düşünmeyi ideal hedef olarak görmek istediği zaman doğru karşılaştırma yapabiliriz.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) (I) Sanatın dallara ayrılmasında tutturulan ölçütler hangileridir?
(II) Tiyatro oyuncularının sinema filmlerinde daha üstün bir performans gösterdiği fikrine katılıyor musunuz?
- B) (I) Sanatı genel olarak hangi ana dallara ayırarak incelemek doğru olacaktır?
(II) Sinema ile tiyatro, birbirini etkileyen bir özellik taşımakta mıdır?
- C) (I) Edebiyatın, sanat dalları arasında gösterilmesi onun kapsam ve amacını sınırlandırmakta mıdır?
(II) Sinema sektörünün tiyatro sektörüyle iletişimi ve ilişkisi hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- D) (I) Sanat sadece resim yapmak veya bir şeyler çalmak mıdır, yoksa sanat her şey olabilir mi?
(II) Tiyatronun, sinemanın gerisinde kalmasıyla ilgili neler düşünüyorsunuz?
- E) (I) Sanatın net bir tanımını yapmak mümkün müdür?
(II) Tiyatronun sinema ile rekabet edebilmesi için ne gibi yenilikleri bünyesine taşıması gerekmektedir?

Paragrafta Ana Düşünce - Tema - Konu - 1

4. Peyami Safa, bir yazısında şöyle diyordu: “Cihan Harbi’nin Alman ordularının Fransa’yı işgale başladığı devrenin talihsiz başvekili Reynaud, şu beyanatta bulunmuş: ‘Düşman ilerliyor, Paris ve vatan tehlikededir. Yalnız, size verilebilecek bir müjdem var: Pascal’ın, Moliere’in, Racine’in ve bütün Fransız büyüklerinin eserleri muhafaza altındadır.’ Fransız başvekilin sözü, onu anlamayanlara bir ümitsizlik hezeyanı gibi görünebilir. Fakat Fransa’yı kurtaran bu müjdedir.”

Bu parçada vurgulanmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaşlar, insanlık tarihinde her zaman kapanmaz yaralar açmıştır.
B) Tarihî eserlerin, aslına uygun olarak korunması ulusların en önemli ödevlerindendir.
C) Sanat, insanların arasında barışı sağlayan, onları birbirine yaklaştıran en önemli öğedir.
D) Bir savaşta tarihî eserleri korumak, ülkeyi korumak kadar önemlidir.
E) Milletler, hangi medeniyete ait olursa olsun tarihî eserlere saygı göstermek zorundadır.

5. Nuri Bilge Ceylan filmlerinin en sevdiğim yönlerinden biri, hiçbir karakterin ondan tamamıyla nefret edecek kadar kötü veya onu tamamıyla haklı bulacak kadar iyi olmamasıdır. Onun karakterlerine belli bir ölçüde anlayabilecek kadar yakınız. Onun filmlerinde hiç kimse “sütten çıkma ak kaşık” değil. Yine hiç kimse tam anlamıyla kusurlu ve nefret edilecek kadar kötü de değil. Başka bir deyişle hayatın oyunları karşısında hiç kimsenin tam anlamıyla suçlu sayılamayacağını farkındayız Ceylan filmlerini izlerken. Filmlerinin teknik anlamda kusurlu ve devamlılık hatalarıyla dolu olduğu eleştirisine en güzel yanıt yine kendisinden geliyor bence: “Muhteva sıkıntısı olunca şekil ön plana çıkıyor.” Ceylan bence kusursuz olmaya çalışmak yerine iyi bir hikâye anlatmayı, içeriğin doyuruculuğunu, meyvenin şekilsizliğine rağmen tadına doyumaz oluşunu ön planda tutuyor filmlerinde. Tam da usta bir yönetmenin yapması gerektiği gibi.

Bu parçadan Nuri Bilge Ceylan’la ilgili,

- I. Filmlerinde konuyu ön plana aldığı
II. Karakterlerini hayatta her an karşılaşılabilecek kişilerden seçtiği
III. Yapılan eleştirileri dikkate almadığı

yargılarından hangileri çıkarılır?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) Yalnız III.
D) I ve II.   E) II ve III.

6. Bakterileri yok etmek üzerine çalışmalar yapan İngiliz bilim insanı Alexander Fleming, bir tatil dönüşü laboratuvarına geldiğinde içinde farklı türlerde bakteriler bulunan kabı açık unuttuğunu fark eder. Küf mantarı ile dolan kabı temizlerken mantarın kenarında bulunan jel kıvamındaki yapıda herhangi bir bakteri bulunmadığını görür. Bunun “Penicillium Notatum” adı verilen küf mantarı olduğunu düşünür ve jöle kıvamındaki yapıya “penisilin” adını verir. Fakat penisilini küf mantarından ayırmayı başaramadığı için çalışmalarını sonlandırır. Onun çalışmalarını inceleyen bilim insanları Howard Florey ve Ernst Chain, 1939 yılında penisilini laboratuvar ortamında saflaştırmayı başarır; 1941 yılında da ilk defa bir insan üzerinde kullanırlar. Fleming, Florey ve Chain bu çalışmalarıyla 1945 yılında Nobel Barış Ödülü’ne layık görülürler.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Penisilinin, ismini kendisini bulan kişinin adından aldığına
B) Fleming’in, penisilinle ilgili çalışmalarıyla bilim dünyasına ilham verdiğine
C) Penisilinin insan sağlığına faydasının, keşfinden çok sonra anlaşıldığına
D) Nobel Barış Ödülü’nün penisilinin bulunması sonucu ilk defa sağlık alanında verildiğine
E) Küf mantarıyla penisilinin bulunmasının aynı zamana denk geldiğine

7. Halil İnalıcık’a göre, tarih bir milletin şuuru demektir. Tarihlin engin havzasında teşekkül eden bilgi, birikim ve irfanın gelecek nesillere aktarılması, kazanımların daima hayatla ilişki içinde tutulması noktasında tarih bilinci milletler için hayati önem kazanır. Tarih bilinci; bugünü anlamak, geleceği doğru tasarlamak hususunda geçmişten layıkıyla nasiplenmeyle ilgilidir. Geçmişten nasiplenmek, bir yandan da ona saplanıp kalmamayı, onu bir yöntem güncellemesi hâlinde cevhere dönüştürecek bir değer olarak görmeyi gerektirir. Tarih bilincinden söz etmeden kültürden, medeniyetten söz etmek imkânsızdır.

Bu parçada asıl üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişle gelecek arasında nasıl bağ kurulacağı
B) Okullarda tarih dersini sevdirmeye yolları
C) Tarih bilincini doğru bir şekilde kazandırmanın önemi
D) Medeniyet-tarih ilişkisi
E) Tarihî olayların kültür ve medeniyete etkisi

